

RĂSPUNS COLECTIV

la petițiile având ca obiect sesizarea Curții Constituționale asupra Legii pentru completarea Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat (Pl-x nr. 540/2024)

Prin mai multe petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului sunt aduse critici faptului că, în data de 7 noiembrie 2024, în conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu *obiecția de neconstituționalitate referitoare la Legea pentru completarea Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat (Pl-x nr. 540/2024)*.

Din analiza petițiilor au rezultat, în principal, susțineri cu privire la următoarele aspecte:

- 1. sesizarea Curții Constituționale s-ar fi realizat de către Avocatul Poporului asupra unei forme intermediare a propunerii legislative, și anume cea adoptată de Camera Deputaților, și nu cea a Senatului;**
- 2. nerespectarea termenului legal de 2 zile, stabilit prin dispozițiile legale cuprinse în Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în privința sesizării instanței de contencios constituțional în cadrul controlului constituționalității legilor înainte de promulgare;**
- 3. indicarea motivelor pentru care Avocatul Poporului a invocat în sesizarea înaintată Curții Constituționale faptul că în actul normativ criticat nu ar fi fost prevăzută sursa de finanțare;**
- 4. nelegalitatea mandatului actual al Avocatului Poporului, având în vedere faptul că acesta ar fi expirat în luna iulie 2024 și nu a fost reînnoit;**
- 5. retragerea obiecției de neconstituționalitate de către Avocatul Poporului de la Curtea Constituțională.**

Analiza aspectelor prezentate în petiții

1. Referitor la sesizarea Curții Constituționale asupra unei forme intermediare a proiectului de lege, menționăm că obiecția de neconstituționalitate referitoare la *Legea pentru completarea Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat* s-a realizat asupra formei finale a legii, care a fost comunicată Avocatului Poporului de către Președintele Camerei Deputaților, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale.

2. În privința susținerilor referitoare la depășirea termenului de sesizare a Curții Constituționale pe calea obiecției de neconstituționalitate, observăm că acestea nu pot fi reținute.

Sesizarea formulată de Avocatul Poporului s-a realizat cu încadrarea în termenul de două zile, de la comunicare, termen de protecție stabilit de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale. Astfel, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, ”În vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, cu 5 zile înainte de a fi trimisă spre promulgare, legea se comunică Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depune la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului, în cazul în care legea a fost adoptată cu procedură de urgență, termenul este de două zile.”

Camera Deputaților a comunicat Avocatului Poporului *Legea pentru completarea Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat (Pl-x nr. 540/2024)*, în data de 6 noiembrie 2024, iar sesizarea Curții Constituționale de către Avocatul Poporului s-a realizat în data de 7 noiembrie 2024, cu încadrarea în termenul de 2 zile. În context, menționăm că, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că termenele care privesc desfășurarea raporturilor constituționale dintre autoritățile publice, în măsura în care nu se prevede altfel în mod expres, nu se calculează pe zile libere, **acestea fiind termene de drept public, calculate pe zile calendaristice**, fiind incluse în termen atât ziua în care el începe să curgă, cât și ziua în care se împlinește (Decizia nr. 233 din 20 decembrie 1999, Decizia nr. 89 din 26 ianuarie 2010).

Mai mult, termenele reglementate de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, sunt **termene de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale**. În această logică, în paragraful 70 al Deciziei nr. 67/2018 al Curții Constituționale, s-a statuat că o sesizare a Curții Constituționale **(a)** va fi întotdeauna admisibilă dacă se realizează în interiorul termenelor legale de 5 zile, respectiv 2 zile, prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, **(b)** va fi admisibilă după depășirea termenului legal prevăzut de Legea nr. 47/1992, în interiorul termenelor de promulgare de 20 de zile, respectiv 10 zile, prevăzute de art. 77 alin. (1) și (3) din Constituție, însă condiționat de nepromulgarea legii, **(c)** va fi admisibilă în ipoteza întreruperii termenului de promulgare, ca urmare a formulării în prealabil a unei alte sesizări de neconstituționalitate, doar dacă s-a realizat în interiorul termenului de promulgare de 20 de zile, respectiv de 10 zile, pe care titularul sesizării l-ar fi avut la dispoziție ipotetic, dacă nu ar fi intervenit cazul de întrerupere a procedurii promulgării.

3. În legătură cu motivele pentru care Avocatul Poporului a apreciat că prin adoptarea Legii pentru completarea Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat (Pl-x nr. 540/2024) sunt nesocotite prevederile art. 138 alin. (5) din Constituție, privind imposibilitatea aprobării cheltuielilor bugetare fără stabilirea sursei de finanțare, acestea fac obiectul sesizării de neconstituționalitate, asupra cărora urmează să aprecieze Curtea Constituțională prin decizia pe care o va pronunța.

4. În ceea ce privește mandatul Avocatului Poporului, sunt relevante dispozițiile art. 8 alin. (1) și alin. (4) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, potrivit căreia *mandatul de Avocat al Poporului se exercită de la data depunerii, în fața președinților celor două Camere ale Parlamentului, a jurământului și (4) „Mandatul Avocatului Poporului durează până la depunerea jurământului de către noul Avocat al Poporului”.*

Astfel, potrivit legii, în situația în care mandatul a ajuns la termen, persoana numită ca Avocat al Poporului continuă exercitarea mandatului pentru care a fost numit până la depunerea jurământului de către noul Avocat al Poporului, iar exercitarea mandatului astfel prelungit se exercită în condiții de legalitate. Scopul acestei prevederi (exercitarea mandatului până la depunerea jurământului de către noul Avocat al Poporului) este tocmai de a menține funcțională instituția Avocatului Poporului, instituție indispensabilă în cadrul democrației constituționale, cu un rol determinant în protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice.

5. Referitor la solicitarea petenților de retragere a obiecției de neconstituționalitate, menționăm că aceasta nu este posibilă având în vedere că acest incident procedural este de ordine publică și potrivit dispozițiilor art. 55 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *„Curtea Constituțională, legal sesizată, procedează la examinarea constituționalității, nefiind aplicabile dispozițiile Codului de procedură civilă referitoare la suspendarea, întreruperea sau stingerea procesului și nici cele privind recuzarea judecătorilor”*.

În aceste condiții, formularea unei asemenea cereri nu are relevanță în ceea ce privește soluționarea sesizării de neconstituționalitate.

În sensul celor de mai sus, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Deciziile nr. 309/2008 și nr. 41/2023.

Separat de criticile formulate în petiții, trebuie precizat faptul că sesizarea Curții Constituționale s-a realizat în baza unor petiții primite de către Avocatul Poporului, iar criticile formulate în acestea au fost avute în vedere la formularea obiecției de neconstituționalitate.

Nu trebuie pierdut din vedere și faptul că Avocatul Poporului este o autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică, în condițiile legii, conform art. 2 din Legea 35/1997, republicată, și își exercită atribuțiile din oficiu sau la cererea persoanelor lezate în drepturile și în libertățile lor, în limitele stabilite de lege (art. 59 din Constituție).

